

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD en BRUSSEL

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van decreet houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen (nieuw Cultureel-erfgoeddecreet) - tweede principiële goedkeuring

1. SITUERING

Op 25 maart 2016 keurde de Vlaamse Regering de Conceptnota 'Naar een duurzame cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen' goed. De accenten en beleidslijnen van het Regeerakkoord 2014-2019, de beleidsnota Cultuur 2014-2019, internationale beleidskaders evenals een langetermijnvisie op een duurzame cultureel-erfgoedwerking komen daarin samen.

Eén van de initiatieven voor de uitvoering van deze Conceptnota is een herziening van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012. Hiertoe wordt een nieuw Cultureel-erfgoeddecreet opgemaakt dat het huidige vervangt.

Op 15 juli 2016 werd het voorontwerp van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

De Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) formuleerde op 28 september 2016 een advies over het voorontwerp van decreet.

2. Advies van de SARC

Deel 1: Situering

Dit deel verwijst naar de historiek van het participatieve traject dat leidde tot de Conceptnota Cultureel Erfgoed. Dit deel bevat geen opmerkingen over het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet.

Deel 2: Algemene reflectie

Dit deel geeft een algemene samenvatting van het advies. De SARC geeft aan het eens te zijn met de principes van cultureel-erfgoedwerking en de geest van het voorgestelde beleid volgens de conceptnota Cultureel Erfgoed.

Uit de teksten spreekt een positieve inzet op het uitbouwen van duurzame erfgoedwerking, waartoe het decreet een herstructurering van de erfgoedsector uitwerkt.

Maar de SARC stelt een aantal tekortkomingen vast in de uitwerking tot een nieuw decreet. Hij meent dat met het voorgestelde instrument (i.c. het ontwerp van decreet) het beoogde doel niet op een duurzame manier verzekerd zal kunnen worden. De SARC vraagt zich af of het bestaande netwerkmodel (collectiebeherende en landelijke expertisecentra) met de herstructurering naar functies en rollen (collectiebeherende en dienstverlenende) gecontinueerd kan worden.

De SARC meent ook dat er sprake is van versnippering van cultureel-erfgoedbeleid vermits een aantal belangrijke (basis)voorwaarden voor het neerzetten van een duurzame cultureel-

erfgoedwerking buiten het decreet vallen (digitaliseringsbeleid, depotbeleid, decreet regionaal cultuurbeleid, aanvullende financiering, transitie provincies, steunpunt, ...). Daarnaast zijn er nog onduidelijkheden over timing en middelen.

Niettemin stelt de SARC dat het voorontwerp ook veel positief gewaardeerde elementen bevat.

De opmerkingen die hier vermeld staan, komen verder in het advies nog terug en worden hier niet apart besproken.

Deel 3: Advies

Hieronder worden de verschillende opmerkingen van de SARC overlopen (volgens dezelfde nummering in het advies) en wordt er aangegeven waar deze aanleiding geven tot aanpassingen. Waar de opmerkingen niet gevolgd worden, wordt daarvoor een argumentatie gegeven.

3.1. Herprofilering van het complementair beleid

- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt om een concreet engagement en uitgewerkt verloop van het overleg met de VVSG op te nemen in de uitvoeringsbesluiten van het decreet. Het is van belang dat bijkomende vertegenwoordiging/experten uit de cultureel-erfgoedsector ook bij dit overleg betrokken worden.”
 - ⇒ Deze opmerking wordt meegenomen bij de uitwerking van het uitvoeringsbesluit.
- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt om oog te hebben voor het mogelijke gevaar dat kleinere gemeenten zich uit het cultureel-erfgoedbeleid zouden terugtrekken.”
 - ⇒ Deze opmerking wordt niet meegenomen. Het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet gaat, net als het huidige, uit van de lokale autonomie. Het huidige beleid wordt verdergezet conform het principe waarbij de Vlaamse overheid de lokale autonomie respecteert.
- Ten slotte wijst de SARC op het risico van het horen van de steden, gemeenten en de VGC na de beoordelingsprocedure (cf. Kunstendecreet). “In het cultureel-erfgoedveld is dit echter geen evidente procedure. Veel steden en gemeenten zijn immers inrichtende machten van cultureel-erfgoedorganisaties (bv. musea). Hierdoor zouden de instellingen met een publieke inrichtende macht een groot voordeel kunnen verkrijgen ten opzichte van de cultureel-erfgoedorganisaties die als vzw opereren.”
 - ⇒ De ervaring met het Kunstendecreet leert dat de beleidsafstemming met de lokale besturen een erg nuttige en noodzakelijke stap is om tot een goede beslissing te komen over de werkingssubsidies. Ik pleit er daarom voor om dit te behouden, maar tegelijk ook in het oog te houden dat dit niet leidt tot een ongelijke behandeling.

3.2. Nieuwe begrippen: functies en rollen

Algemene opmerkingen:

- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed erkent de mogelijkheden van de nieuwe benadering. Functies (basistaken) en rollen (dienstverlenend) worden echter te veel institutioneel en vanuit bestaand aanbod aangewend. Collectiebeheer wordt het speerpunt van het beleid. De aanvullende dienstverlenende rollen zijn nog vaag en het opnemen ervan lijkt vooralsnog meer ingegeven door het bestaande aanbod en aanwezige expertise dan door noden en ontwikkelingen in het veld.”
 - ⇒ In de beleidsnota Cultuur wordt het collectiegericht denken vermeld als prioriteit, zonder daarbij evenwel andere taken te verwaarlozen. Het is echter niet zo dat er in de decreettekst een onevenwicht zou zijn tussen collectiebeheer en andere taken; functies (voornamelijk rond collectiebeheer) en rollen (dienstverlening) staan daarin op een gelijkwaardig niveau.
 - ⇒ Zowel de functies als de rollen zijn in het decreet algemeen omschreven. Dit laat een brede waaier van invullingen toe, in de eerste plaats vanuit de noden in het veld maar ook in functie van nieuwe ontwikkelingen. Het is dus niet zo dat de rollen ingegeven zouden zijn vanuit het bestaande aanbod.
- De SARC stelt: “Ook het van subsidies uitsluiten van organisaties die cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben is niet in het belang van het erfgoed en kan leiden tot een decimering van het cultureel erfgoedveld. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt om organisaties

niet van subsidies uit te sluiten op institutionele basis. Het belang van het erfgoed en de kwaliteit van de werking moeten primeren. De voorwaarde dat erfgoed een kerntaak moet zijn om werkingsmiddelen te ontvangen, dreigt tot een onevenwicht te leiden. We verwachten van de overheid dat zij deze dynamiek mee opvolgt, evalueert en indien nodig bijstuurt.”

⇒ Deze opmerking werd niet meegenomen. In het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet wordt het principe van ‘bijzaak volgt hoofdzaak’ gevolgd. Instellingen die in hoofdzaak een andere kernwerking hebben (bv. als onderwijsinstelling, openbare bibliotheek, stadsarchief), kunnen geen werkingssubsidies vragen op het Cultureel-erfgoeddecreet. Via projecten kunnen deze instellingen voor hun cultureel-erfgoedwerking wel ondersteund worden.

Anderzijds werd er in navolging van deze opmerking wel een bijkomende overgangsbepaling ingeschreven in artikel 94, derde lid (nieuwe nummering). Deze bepaling zorgt ervoor dat de werkingssubsidies die de provincies momenteel geven aan regionaal ingedeelde stadsarchieven (stadsarchief Ieper en stadsarchief Mechelen) verdergezet kunnen worden tot een nieuwe beleidsperiode start voor de dienstverlenende rollen op regionaal niveau. De ondersteuning van deze stadsarchieven kan aansluitend verdergezet worden binnen ondersteuning van de lokale besturen voor het opnemen van dienstverlenende rollen op regionaal niveau. In de memorie van toelichting bij artikel 48 werd eveneens verduidelijkt dat de ondersteuning van stadsarchieven kan meegenomen worden in de regionale rollen.

⇒ Mocht dit tot onevenwichten leiden, zal dit opgevolgd en waar nodig bijgestuurd worden.

- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed stelt dat met betrekking tot de ondersteuning voor erfgoedwerking in andere beleidsdomeinen, er binnen de regering dringend afspraken moeten worden gemaakt. De ondersteuning van cultuur met projectmiddelen kan alleen resultaat hebben als er voldoende middelen voor worden gereserveerd.”

⇒ Deze opmerkingen zijn niet van toepassing op de decreettekst. Bij de uitvoering van het decreet zal ik hier in de mate van het mogelijke rekening mee houden. Ik merk hierbij op dat er nu ook al wordt afgestemd met andere beleidsdomeinen, zoals bijvoorbeeld Toerisme of Onroerend Erfgoed.

Opmerkingen over de functies:

- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vindt het positief dat de voormalige ‘basisfuncties’ uit het erfgoedbeleid in de Conceptnota en dit voorontwerp van decreet integraal herdacht zijn en geactualiseerd werden in afstemming met nieuwe noden en uitdagingen van erfgoedwerking. Wel vindt de sectorraad dat de functies momenteel nog onvoldoende geduid en omschreven worden. Indien dergelijke definities ontbreken, kan de kwaliteitsbeoordeling onmogelijk consistent verlopen over beoordelingscommissies en dossiers heen. De sectorraad vraagt om voldoende oog te hebben voor kwalitatieve benaderingen (de ‘wijze waarop’) en geen overwicht van kwantitatieve formuleringen (meetbaarheid/ ‘hoe veel en hoe vaak’) te creëren.”

⇒ In navolging van deze opmerking werden de functies nader toegelicht in de memorie van toelichting.

⇒ De criteria zullen daarnaast ook nader bepaald worden in het uitvoeringsbesluit.

Opmerkingen over de rollen:

- “Het is nodig om ‘dienstverlenende rol’ verder te definiëren en duidelijkheid te verschaffen omtrent de inzet van dit nieuwe instrument in de ontwikkeling van cultureel-erfgoedwerking.”

⇒ Dit werd nader verduidelijkt in de memorie van toelichting. Ik merk wel op dat een al te stringente definitie niet wenselijk is omdat dit mogelijke invullingen die inspelen op nieuwe ontwikkelingen kan uitsluiten.

- “Ook de financiële implicaties voor het opnemen van dienstverlenende rollen is niet duidelijk.”

- ⇒ Voor het opnemen van een dienstverlenende rol kan aan de hand van een subsidieaanvraag ondersteuning gevraagd worden bij de Vlaamse overheid. Het is momenteel echter niet mogelijk om hier bedragen te noemen omdat dit afhangt van de kwaliteit van de subsidieaanvragen en de middelen die beschikbaar zijn voor de uitvoering van het decreet.
- “Het is positief dat de Vlaamse overheid een regierol opneemt om het overzicht te houden op de ontwikkeling van het dienstverlenende cultureel-erfgoedveld zodat een inhoudelijke en financiële versnippering wordt vermeden en waar mogelijk de slagkracht van het veld wordt vergroot. De sectorraad stelt zich wel de vraag op basis van welke maatstaven of criteria de Vlaamse overheid lacunes en overlap zal detecteren en een regierol zal voeren.”
 - ⇒ In navolging van de vraag uit de sector, zoals geformuleerd tijdens het traject ter voorbereiding van de Conceptnota en in uitvoering van de beleidsnota Cultuur is de administratie inderdaad een regietraject gestart om de mogelijke rollen in kaart te brengen. Het doel van dit traject is voornamelijk om de organisaties te ondersteunen in de keuze voor een mogelijke rol, om gesprekken te modereren en potentiële partners met elkaar in contact te brengen. Dit traject loopt voorafgaand aan het nieuwe decreet en heeft geen impact op de decreetstekst.
- “De sectorraad vraagt voorts om aandacht te hebben voor het feit dat *expertise* m.b.t. een ‘dienstverlenende rol’ niet gelijkstaat met de competenties die nodig zijn om de expertise vervolgens ook te *verspreiden* en te *delen met het brede veld*.”
 - ⇒ Dit werd nader verduidelijkt in de memorie van toelichting.

Opmerkingen over het steunpunt:

- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed betreurt dat FARO (of ‘een steunpunt voor cultureel erfgoed’) niet expliciet wordt vermeld in het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet. Hij pleit voor een verankering van het steunpunt met de sector en een inschrijving van FARO in het Cultureel-erfgoeddecreet met daarbij duidelijke afspraken over transversale en andere taken in een ruimer beleidskader rond de bovenbouw. Er moeten ook duidelijke perspectieven worden geformuleerd inzake de financiering van het steunpunt.”
 - ⇒ Momenteel loopt er een oefening rond de bovenbouw. Bedoeling is om hierbij een eenduidige taakstelling vast te leggen voor alle steunpunten. Ik wens de resultaten van deze oefening af te wachten vooraleer dit op te nemen in een decreet.
 - ⇒ Voor het formuleren van financiële perspectieven is het decreet niet het juiste instrument. Zoals eerder aangegeven, hangt dit ook af van andere factoren zoals de kwaliteit van de subsidieaanvraag en de middelen die beschikbaar zijn voor de uitvoering van het decreet.

Opmerkingen over de belangenbehartiger:

- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed pleit voor een gelijke behandeling van alle belangenbehartigers in het veld, m.a.w. om de cultureel-erfgoedsector niet meer of eerder dan andere culturele sectoren te raken, rekening houdend met de financiële inhaaloperatie die voor deze sector al lange tijd op zich laat wachten.”
 - ⇒ Momenteel loopt er een oefening rond de bovenbouw. Inzake belangenbehartiging heb ik in de beleidsnota Cultuur een duidelijk standpunt geformuleerd: dit is geen zaak voor de overheid. Het is inderdaad mijn bedoeling om dit gelijk toe te passen over het hele culturele veld.

3.3. *Kwaliteitslabel voor collectiebeherende organisaties*

- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vindt het positief dat het kwaliteitslabel behouden blijft, maar formuleert nog enkele bedenkingen, o.m. met betrekking tot de vijfjaarlijkse controle, het voldoen aan de internationale standaarden, e.d.”
 - ⇒ De suggestie om de 5-jarige controle te vervangen door een steekproefsgewijze controle heb ik niet meegenomen. Gelet op het feit dat cultureel-erfgoedorganisaties ingedeeld bij het landelijk en het regionale niveau, om de vijf jaar bij een nieuwe aanvraag voor werkingssubsidies, getoetst worden aan ‘hogere’ criteria, impliceert dit automatisch dat

hierbij ook een toetsing gebeurt aan het kwaliteitslabel. Het kwaliteitslabel wordt voor deze organisaties dus niet afzonderlijk geëvalueerd. Het toezicht om de 5 jaar heeft dus enkel betrekking op niet-ingedeelde collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

- ⇒ De SARC uitte de bezorgdheid dat de instellingen niet zouden kunnen voldoen aan de internationale standaarden van het kwaliteitslabel. Dit gaat echter om internationale standaarden *op basisniveau*, zoals deze momenteel al in voege zijn. Deze bezorgdheid is dus ongegrond. Dit werd geëxpliciteerd in de memorie van toelichting.

3.4. *Uitbouw van een groep cultureel-erfgoedinstellingen*

- “De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt dat de procedures rond het aanduiden van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties als cultureel-erfgoedinstelling transparant verloopt om tweedracht te vermijden.”
 - ⇒ Dit wordt meegenomen bij de opmaak van het uitvoeringsbesluit waarin de procedures nader bepaald worden. Het is inderdaad de bedoeling om deze aanduiding op een transparante manier te doen aan te hand van duidelijke en aftoetsbare criteria.
- “Hij vraagt dat er tevens visie wordt ontwikkeld met betrekking tot de aard en focus van de rollen die deze instellingen verwacht worden op te nemen, en hoe dit zich verhoudt tot de rollen die andere actoren opnemen.”
 - ⇒ Voor de rollen van de cultureel-erfgoedinstellingen gelden dezelfde criteria als de rollen die opgenomen worden door andere organisaties. De verhouding van de verschillende dienstverlenende rollen ten opzichte van elkaar is een aandachtspunt dat zal meegenomen worden bij de advisering en beslissing over de subsidieaanvragen.

3.5. *Eengemaakte indiendatum voor werkingssubsidies*

- “De eengemaakte indiendatum wordt door de Sectorraad Kunsten en Erfgoed als zeer positief ervaren. De eerste subsidieronde dreigt echter veel te snel te moeten verlopen. Het decreet mag geen slachtoffer worden van de haast die momenteel geboden is.”
 - ⇒ De SARC formuleert deze opmerking omdat het uitvoeringsbesluit waarin de procedure en criteria nader bepaald worden pas definitief zullen zijn een 4-tal maanden voordat de aanvragen voor werkingssubsidies ingediend moeten worden. Het is mijn intentie om hierover nog inspraak te vragen van de sector. Over de opmaak van het uitvoeringsbesluit zal er ook tussentijds gecommuniceerd worden zodat de sector voordien op de hoogte is van wat er verwacht wordt.
 - ⇒ Ik ga echter niet in op de vraag om de timing uit te stellen. Dit zou betekenen dat de nieuwe ‘erfgoedronde’ wordt doorgeschoven naar de volgende legislatuur.
- “Het baart de Sectorraad Kunsten en Erfgoed zorgen dat de subsidiëring van regionale rollen met de erfgoedcellen over deze beleidsperiode heen wordt getild. Hij vraagt dat hierover garanties zouden worden ingebouwd.”
 - ⇒ De subsidiëring van lokale besturen voor het opnemen van dienstverlenende rollen op regionaal niveau is afgestemd op de 6-jarige beleidsperiode van de gemeenten zoals bepaald in de BBC. Om deze reden is het niet mogelijk om deze aanvragen te behandelen tijdens de ‘erfgoedronde’ (die de 5-jarige legislatuur van de Vlaamse Regering volgt).
- “Het zou een goede zaak zijn moesten de periodes van de erfgoedconvenants gelijk kunnen lopen met de beleidsperiodes van de intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten.”
 - ⇒ Dit is inderdaad de bedoeling. De onroerenderfgoeddiensten volgen de beleidsperiode van de Beleids- en Beheerscyclus (BBC) met één jaar vertraging, terwijl erfgoedconvenants (dienstverlenende rollen op regionaal niveau) de BBC volgen. Ik zal hierover nader overleg plegen met mijn collega, bevoegd voor Onroerend Erfgoed. In functie hiervan kan dit alsnog aangepast worden tijdens de verdere totstandkoming van dit decreet.
- “Het is de sectorraad onduidelijk of de jaarlijkse verantwoording enkel geldt voor de cultureel-erfgoedorganisaties of ook voor de cultureel-erfgoedinstellingen bedoeld is.”
 - ⇒ Dit is het geval. Om aangeduid te worden als cultureel-erfgoedinstelling moet je immers een cultureel-erfgoedorganisatie zijn.

3.6. Dynamische ruimte: projectmatige ondersteuning

- “In de dynamische ruimte worden enkel projectsubsidies uitgereikt aan cultureel-erfgoedorganisaties. Dit draagt mede bij tot de versnippering van het cultureel-erfgoedlandschap. De sectorraad pleit ervoor cultureel-erfgoedprojecten met een open vizier te benaderen, wil het cultureel-erfgoedbeleid nieuwe dynamieken omtrent de omgang en zorg voor erfgoed in de samenleving impulsen geven en cultiveren.”
 - ⇒ Deze opmerking volg ik niet. Organisaties die cultureel-erfgoedwerking niet als kerntaak hebben, komen ook in aanmerking voor projectsubsidies. Voorwaarde daarbij is wel dat er samengewerkt wordt met een structureel gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisatie die de basisprincipes rond zorg voor en omgang met cultureel erfgoed beheerst. Deze voorwaarde is ingeschreven om garanties te geven naar kwaliteit en duurzaamheid.
 - ⇒ Ik merk ook op dat in het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet de projectsubsidies verbreed werden qua scope, waarbij projecten aangevraagd kunnen worden voor de vijf functies en de rollen van cultureel-erfgoedwerking, net om nieuwe dynamieken en impulsen mogelijk te maken.
- “Hij dringt aan op voldoende projectmiddelen voor onderzoek en op een verbinden van de erfgoedsector met het academisch onderzoek. “
 - ⇒ Deze opmerking werd meegenomen. In het decreet werd de formulering aangepast zodat duidelijk is dat onderzoek van cultureel-erfgoedorganisaties vanuit de eigen cultureel-erfgoedwerking in aanmerking komt. Enkel onderzoek dat zijn oorsprong vindt vanuit academische motieven is uitgesloten omdat dit een basistaak is voor het beleidsdomein onderwijs.
- “Algemeen is er nog veel onduidelijkheid over de dynamische ruimte. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt om snel klaarheid te scheppen, ook over de financiële perspectieven terzake.”
 - ⇒ Bepaalde onderdelen van de dynamische ruimte worden gerealiseerd via andere instrumenten (bv. partnerprojecten, decreet regionaal cultuurbeleid) en zijn daarom niet opgenomen in de decreettekst.
 - ⇒ Zoals eerder aangegeven, kunnen er momenteel geen financiële perspectieven gegeven worden omdat dit afhankelijk is van de middelen die beschikbaar zullen zijn voor de uitvoering van het decreet (en eventuele andere instrumenten).

3.7. Cultureel-erfgoedgemeenschappen als centraal begrip

- “Het is positief dat de idee van cultureel-erfgoedgemeenschappen in het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet als centraal begrip is ingeschreven, maar de Sectorraad Kunsten en Erfgoed meent dat de rol ervan in het decreet onvoldoende is uitgewerkt, terwijl het decreet nog tekortkomt in visieontwikkeling en begrippenkader rond participatie.”
 - ⇒ Met betrekking tot de functies kan de rol van erfgoedgemeenschappen verder uitgewerkt worden in het uitvoeringsbesluit, wanneer de functie ‘participeren’ nader bepaald wordt.
 - ⇒ Met betrekking tot de dienstverlenende rollen werd deze opmerking meegenomen door een bijkomend subsidie criterium toe te voegen dat bepaalt dat de erfgoedgemeenschappen waarvoor een dienstverlening wordt aangeboden, vertegenwoordigd moeten worden in de dienstverlenende organisatie. De definitie van de functies ‘presenteren en toeleiden’ en ‘participeren’ werden eveneens aangepast om erfgoedgemeenschappen daarin zichtbaar te maken.

3.8. Kwaliteitsbeoordeling

- “Voor een evenwichtige beoordeling in het kader van het vernetwerkte landschap van taken en rollen binnen de cultureel-erfgoedsector is het aangewezen te werken aan breed samengestelde commissies die veel dossiers beoordelen. In de samenstelling dient men oog te hebben voor het samenbrengen van uiteenlopende competenties en expertises. Vermits de erfgoedsector relatief kleinschalig is, adviseert de Sectorraad Kunsten en Erfgoed om ook

externe expertise aan de commissies toe te voegen uit zorg voor objectiverende beoordelingsprocessen.”

- “Hij is voorstander van beoordelingsprocessen die zich beroepen op een voldoende ruime/diverse basis aan expertise, peer reviewing en intersubjectiviteit.”
 - ⇒ Beide opmerkingen zullen meegenomen worden bij de opmaak van het uitvoeringsbesluit en de samenstelling van de commissies.
- “Daarnaast vraagt de sectorraad om het repliek- en verhaalrecht op te nemen in de beoordeling van het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet, en betreurt hij dat voor projecten niet meer zou worden gewerkt met beoordelingscommissies.”
 - ⇒ Het is mogelijk om een repliek- en verhaalrecht te voorzien bij de uitwerking van de procedures via het uitvoeringsbesluit. Het al dan niet voorzien ervan moet echter afgewogen worden op basis van een evaluatie van de voor- en nadelen ervan. Het is daarbij de bedoeling om de procedures over de verschillende cultuurdecreten af te stemmen.
 - ⇒ De opmerking van de SARC over het werken met beoordelingscommissies voor projectsubsidies ben ik niet gevolgd. Het ontwerpdecreet voorziet dat dit voortaan gebeurt door de administratie, maar voorziet tegelijk dat de administratie beroep kan doen op externe experts om haar hierin bij te staan. In navolging van deze opmerking werd de formulering in artikel 63 wel aangepast zodat de administratie zich nu verplicht moet laten bijstaan door meerdere externe experts – dit is dus niet langer optioneel.
 - ⇒ In het kader van deze opmerking stelt de SARC zich de vraag of het werken zonder beoordelingscommissie in overeenstemming is met de Cultuurpactwetgeving, art. 3 en 6. Deze artikels stellen dat overheden verplicht worden om onder meer gebruikers te betrekken bij de besluitvorming en de uitvoering van het cultuurbeleid. Zo moet over decreten en reglementaire besluiten wel degelijk het advies gevraagd worden van een adviesorgaan, samengesteld conform de Cultuurpactwetgeving. Maar dit betekent niet dat bij elke individuele beslissing tot toekenning van subsidies, het advies moet gevraagd worden van een beoordelingscommissie. Er is geen bepaling die verplicht om te werken met beoordelingscommissies. De werkwijze waarbij beroep wordt gedaan op meerdere externe experts is in overeenstemming met de Cultuurpactwetgeving. Sowieso wordt de decreettekst nog voorgelegd aan de Raad van State die zich hierover kan uitspreken.
- “Tevens vraagt hij een aanpak om de planlast te beperken.”
 - ⇒ Verminderen van de planlast is een belangrijk thema dat mij nauw aan het hart ligt. Dit zal daarom zeker aan bod komen bij de opmaak van het uitvoeringsbesluit waarin nadere bepalingen worden opgenomen over bijvoorbeeld de rapportering.

3.9. Ontbrekende elementen

- “Een aantal elementen met groot belang zullen buiten het decreet bepaald worden (zie algemene reflectie), maar ook binnen het decreet en de toelichting komen bepaalde aspecten verhoudingsgewijs heel summier aan bod, bv. een visie op internationale werking, digitalisering, depotwerking, principes van goed bestuur, etc. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt hierover tijdig duidelijkheid.”
 - ⇒ Deze onderwerpen komen soms aan bod in de memorie van toelichting. Verdere toelichting acht ik echter niet nodig omdat deze onderwerpen in hoofdzaak onderdeel zijn van andere cultuurbrede trajecten en daar of elders al toegelicht zijn. Internationale werking is bijvoorbeeld een cultuurbreed onderwerp dat in de beleidsbrief Cultuur transversaal wordt behandeld; rond e-cultuur komt er een aparte visienota; de depotwerking kadert binnen de afslanking van de provincies. Rond de principes van goed bestuur kan er ten slotte verwezen worden naar de Code Bilsen. De verwijzing naar de Code Bilsen en het decreet deugdelijk bestuur werd opgenomen in de memorie van toelichting.

Deel 4: Redactionele opmerkingen en suggesties

De redactionele suggesties en opmerkingen van de SARC werden verwerkt in het decreet en de memorie van toelichting.

De volgende suggesties werden echter niet meegenomen:

- Art. 3: toevoegen definitie 'dienstverlenende rol'
Dit werd niet meegenomen omdat artikel 3, 12° reeds een definitie bevat van 'dienstverlenende rol'. Bijkomende toelichting werd opgenomen in de memorie van toelichting.
- Memorie van toelichting bij art. 26: erfgoedpraktijken
Artikel 26 gaat over de nadere bepaling van de criteria voor collectiebeherende instellingen die de functies uitvoeren, zoals musea, culturele archieven en erfgoedbibliotheken. Om deze reden worden hier enkel de erfgoedpraktijken vermeld die in hoofdzaak van toepassing zijn op dergelijke werkingen.
- Art. 30 en 32: inhoudelijke criteria voor cultureel-erfgoedwerkingen
Dit werd niet meegenomen. Cultureel-erfgoedwerking, zoals bedoeld in het decreet omvat immers enerzijds functies en anderzijds rollen. Voor beide zijn er criteria bepaald. Nogmaals criteria bepalen voor cultureel-erfgoedwerking is dus overbodig.
- Art. 48: institutionele context
Dit werd niet meegenomen – zie de toelichting hoger onder punt 3.2, algemene opmerkingen.
- Memorie van toelichting bij art. 71: projectsubsidies immaterieel erfgoed
Dit werd niet meegenomen omdat dit anders betekent dat er wordt afgestapt van het principe dat enkel landelijke projecten in aanmerking komen. Hierbij merk ik op dat het al dan niet beschikken over landelijke reikwijdte geen oordeel hoeft te zijn over de waarde of het belang van een element immaterieel cultureel erfgoed.
- Art. 79: geografische spreiding van beoordelaars en externe experts
Ik ben niet ingegaan op de suggestie om een verplichte geografische spreiding op te nemen in de decreettekst. Dit zou immers problemen geven naar uitvoering (bijvoorbeeld wanneer een commissielid of expert verhuist). Ik ben bovendien ook van mening dat expertise moet primeren op geografische spreiding. In de memorie van toelichting werd toegevoegd dat er *gestreefd* wordt naar een evenwichtige geografische spreiding. Momenteel wordt hier trouwens al mee rekening gehouden bij de aanstelling van commissieleden.
- Sociaal passief
Het Cultureel-erfgoeddecreet (art. 38) verwijst hiervoor naar de regels zoals die bepaald zijn op basis van het Rekendecreet. In het uitvoeringsbesluit van het Rekendecreet hierover (artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de algemene regels inzake subsidiëring) is er reeds een regeling inzake reserves voor sociaal passief opgenomen. Een dergelijke regeling is dus al voorzien.

Deel 5: Conclusie

De opmerkingen in de conclusie werden reeds behandeld in het vorig deel.

Andere wijzigingen

Naast het advies van de SARC werden nog een aantal andere punctuele wijzigingen aangebracht in het voorontwerp van decreet.

- Het voorontwerp bevatte initieel een passage die een juridische basis vormde om conform te zijn met de Algemene Groepsvrijstelling van de EU. Uit nadere communicatie vanwege de EU blijkt nu dat het niet meer nodig is om deze basis op te nemen in het Cultureel-erfgoeddecreet.
In navolging hiervan werd de algemene groepsvrijstelling verwijderd uit de definities (art. 3, 1°), werd de verwijzing ernaar in artikel 83 geschrapt en werd artikel 84, die de voorwaarden ervan omschrijft, volledig geschrapt.
- In de definitie van een rol (art. 3, 11°) werd de zin "Een bepaalde rol, of de coördinatie ervan, wordt opgenomen door één cultureel-erfgoedorganisatie" geschrapt. Dit betreft een

subsidie criterium (en is ook als criterium meegenomen in art. 56; 2°) en hoort daarom niet thuis in een definitie.

- In artikel 98 (nieuwe nummering) werd de behandeling van projectaanvragen op het huidige Cultureel-erfgoeddecreet met één jaar verlengd. Aldus starten de projecten op het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet pas vanaf 2019. Hierdoor worden er pas projectsubsidies toegekend nadat er een beslissing is over de structurele subsidies en er dus duidelijkheid is over welke organisaties welke functies en rollen opnemen.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Geen wijzigingen ten opzichte van de eerste principiële goedkeuring.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Geen wijzigingen ten opzichte van de eerste principiële goedkeuring.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Geen wijzigingen ten opzichte van de eerste principiële goedkeuring.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Geen wijzigingen ten opzichte van de eerste principiële goedkeuring.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan dit voorontwerp van decreet;
2. de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel te gelasten over het voorontwerp van decreet, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1°, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

Sven GATZ

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet houdende de ondersteuning van cultureel-erfgoedwerking in Vlaanderen;
- Memorie van Toelichting;
- Advies van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) van 28 september 2016.